

Social omsorg

OMVÅRDNAD

CFL ansvarar inte för fortsatt uppdatering av kursmaterialet. Vuxenutbildare har full rättighet att återanvända materialet efter eget behov./09-2004

Innehållsförteckning

Välkommen	4
Mål	5
Kursmaterial	6
Studietips	6
Kursuppläggning	6 - 7
Arbetsplatsförlagd utbildning – APU	7 - 8
Innehåll	8
Betygskriterier	9
Introduktion	10 - 11
Studieenhet 1	12 - 17
Studieenhet 2	18 - 22
Studieenhet 3	23 - 26
Studieenhet 4	27 - 28
Studieenhet 5	29 - 31
Studieenhet 6	32 - 34
Studieenhet 7	35 - 36
Svar till övningsuppgifter	37 - 38
Vilka mål och riktlinjer gäller för LSS?	39
Litteraturförteckning	40
Bilaga 1	
Information till bilaga 2 och 3	
Bilaga 2	
Bilaga 3	

Välkommen

till studier i kursen

Social omsorg (150 poäng)

Kursen social omsorg är en fördjupning av kursen vård och omsorgsarbete, men innebär också en breddning av ämnet. Kursen ska utveckla dina kunskaper om hur människors olika erfarenheter, deras önskningskrav och krav på ett meningsfullt liv och samhällets möjlighet till stöd och hjälp kan samverka.

Den sociala omsorgen bygger på att alla människor har lika värde och att samhället har ett ansvar för de människor som behöver stöd och bistånd av olika orsaker.

I kursen läser du bland annat om omsorger vid funktionshinder, till exempel begåvningshandikapp och demenshandikapp. Även den sociala omsorgen om äldre människor behandlas i kursen.

Omsorger om människor som av andra skäl behöver stöd av samhället, till exempel vid missbruk ingår också.

Kursen innehåller arbetsplats förlagd utbildning.

I studiehandledningen finns ett antal övningsuppgifter, fundera på frågor och studiearbeten som hjälper dig att bearbeta kursinnehållet och fördjupa dina kunskaper i ämnet.

Lycka till med dina studier!

Mål

Efter genomgången kurs skall du

- ha kunskap om några väsentliga drag i social omsorgshistoria
- kunna medverka i grundläggande arbetsuppgifter inom social omsorg
- ha kunskap om hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat.
- kunna reflektera över innebörden i begreppen självbestämmande och integritet
- förstå hur olika förhållningssätt påverkar möten mellan den som ger och den som får social omsorg samt kunna reflektera över etiska frågeställningar
- kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande.
- kunna förstå hur lagstiftning och mål samt riktlinjer påverkar arbetssätt inom social omsorg för barn och ungdomar samt vuxna
- förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda.

Kursmaterial

- Studiehandledning i Social omsorg
- Läroboken "*Social omsorg 2000*" Erland Wiberg Kenneth Arvidsson, utbildningslitteratur, 2001
Andra alternativa läroböcker: *Social omsorg*,
Eva Göthson, Elisabeth Karlström, Liber, 2000
Social omsorg Anita Kangas-Fhyr Bonniers, 2001
- Tips om fördjupningslitteratur i anslutning till studieenheterna.
- Alternativa och kompletterande litteratur – se litteraturteckning längst bak i studiehandledningen.
- Internetadresser hittar du i litteraturförteckningen.

Studietips

- Börja med att studera mål och betygskriterier för kursen Social omsorg.
- Varje studieenhet innehåller mål, inledning och nyckelord dessa ger dig en fingervisning om vad du ska lägga tonvikten på i dina studier.
- Ta reda på fakta i litteraturen, stryk under och anteckna.
- Sök gärna andra källor exempelvis genom studiebesök och fördjupningslitteratur.

Kursuppläggning

Studieenheter

Kursen är uppdelad i sju studieenheter med sex studiearbeten, två övningsuppgifter och arbetsplatsförlagd utbildning (APU). I studieenheterna finns dessutom mål, inledning, fundera på frågor, ta reda på frågor och nyckelord.

Mål

Målen är en hjälp för att du lättare ska kunna klargöra vad du ska läsa.

Inledning

I varje studieenhet ingår en inledning som vill få dig att fundera på studieenhetens inriktning.

Nyckelord

Ett antal nyckelord anges i varje studieenhet. Dessa nyckelord ger dig en fingervisning om vad du ska lägga tonvikten på i dina studier

Övningsuppgifter

Dessa uppgifter arbetar du med på egen hand. Du skickar inte in några lösningar till din lärare. Däremot kan dessa frågor ligga som underlag för en examination. Lösningsförslag finns längst bak i studiehandledningen.

Fundera på /ta reda på

Dessa uppgifter ska du också arbeta med på egen hand. Skillnaden från övningsuppgifterna är att det inte finns några lösningsförslag i slutet av studiehandledningen. Om du vill kan du diskutera dessa frågor med andra, exempelvis din familj, dina kamrater, din handledare på din APU-plats eller andra studerande i kursen Social omsorg.

Studiearbeten

Studiearbetena ger dig en möjlighet att kontrollera om du har uppnått målen för de olika studieenheterna. Innan du börjar arbeta med studiearbetet är det nödvändigt att du läst litteraturen ordentligt. Studiearbetena är en viktig del i kontakten med din distanslärare. De ger dig också en fingervisning om hur dina studier fortskrider. Studiebesök kan vara bra metod för att bearbeta dina kunskaper.

Arbetsplatsförlagd utbildning, APU

I kursen ingår arbetsplatsförlagd utbildning. Det innebär att du praktiskt får tillämpa dina färdigheter i sociala omsorgsuppgifter. Detta ger dig alltså möjlighet att tillämpa teoretisk kunskap och öka din färdighet i praktiska moment. Den arbetsplatsförlagda utbildningen bör omfatta tre veckors heltidsarbete. Läser du kursen Omvårdnad i anslutning till kursen Social omsorg har du möjlighet att slå samman dessa APU-perioder till en fyraveckorsperiod.

På din APU-plats ska du ha en handledare som har till uppgift att vara till stöd och hjälp för dig. För att få en APU-placering som passar dig är det bra om du själv har tänkt ut vad du önskar lära. Du kan välja att göra din arbetsplatsförlagda utbildning på exempelvis ett gruppboende för funktionshindrade eller för

människor med demens. Du kan även välja att göra din APU på andra särskilda boendeformer eller vid hemtjänsten

Det är bra om du redan när du startar kursen funderar på var du vill göra din APU-period. Du kan själv ta kontakt med den arbetsplats där du vill göra din APU-placering.

Du ska alltid meddela din distanslärare var du tänker göra din APU-placering. Har du svårt att själv hitta lämplig APU-placering eller har frågor omkring detta ska du även då kontakta din distanslärare för vidare diskussioner.

Innehåll

Studieenhet 1	Den sociala omsorgens historia Barn och ungas uppväxtvillkor Sociala och kulturella hinder
Studieenhet 2	Funktionshinder Förhållningssätt, etiska frågeställningar
Studieenhet 3	Begåvningshandikapp Självbestämmande Integritet
Studieenhet 4	Psykiska störningar Stödinsatser Livsvillkor Organisation
Studieenhet 5	Mål och riktlinjer Lagstiftning Biståndshandläggning
Studieenhet 6	Demenshandikapp Social samvaro Näringsriktig kost Organisation
Studieenhet 7	Arbetsplatsförlagd utbildning

Betygskriterier

Godkänd

- Eleven beskriver och diskuterar delar av social omsorg ur ett historiskt perspektiv.
- Eleven beskriver social omsorg och ger exempel på begreppen integritet och självbestämmande.
- Eleven medverkar med visst stöd i arbetsuppgifter inom social omsorg.
- Eleven uppfattar och diskuterar etiska frågeställningar.
- Eleven uppmärksammar människans önskningar om stöd och hjälp samt tillgodoser dessa med hänsyn till omgivande faktorer.
- Eleven redovisar hur lagstiftning, mål, riktlinjer och miljöer kan påverka verksamheten inom social omsorg.

Väl godkänd

- Eleven möter och kommunicerar med människor i behov av stöd och hjälp som utgångspunkt för olika omsorgshandlingar.
- Eleven planerar och genomför tillsammans med andra omsorgshandlingar och begär vid behov adekvat stöd och hjälp.
- Eleven rapporterar och dokumenterar med visst stöd omsorg.

Mycket väl godkänd

- Eleven drar egna slutsatser genom att knyta samman och reflektera över kunskap om och egen erfarenhet av omsorg.
- Eleven föreslår och prövar alternativa omsorgshandlingar med hänsyn tagen till sammanhang, organisation och förhållningssätt.
- Eleven analyserar utifrån olika omsorgssituationer kommunikation och möten mellan människor i syfte att förbättra omsorgen.

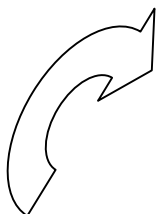
Introduktion

Nu får du snart börja arbeta med uppgifterna i kursen social omsorg. Hoppas du tycker att det verkar intressant och att du känner att det ska gå bra att läsa på distans. Du har naturligtvis din distanslärare och kanske kurskamrater, som hjälper dig att känna att du är på rätt väg.

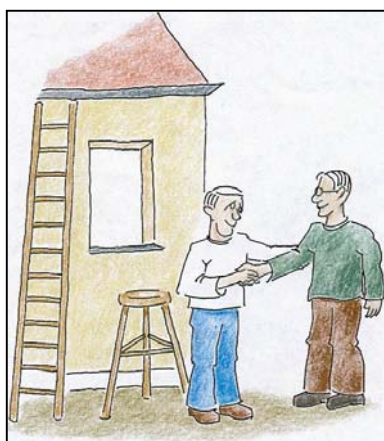
Prova dig fram till ett studiesätt som passar dig. I varje ny studieenhet är det viktigt att du tar tillvara den kunskap du skaffat dig i de tidigare studieenheterna.

Om din kursbok innehåller fallbeskrivningar och andra uppgifter rekommenderas du att även fundera över dessa frågor. Du får då en breddad förståelse av kursen Social omsorg

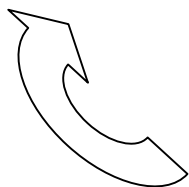
Tydliga mål är viktigt i allt socialt arbete. Målen ska styra sättet att arbeta och inte tvärt om. Det är viktigt att du är insatt i vad lagar och föreskrifter anger för inriktning. För att nå god kvalitet i omsorgsarbetet krävs ett genomtänkt och planmässigt arbetssätt, dokumentation och uppföljning. I studiearbetena kommer du att på olika sätt arbeta med omsorgsmål och kvalitetsarbete utifrån socialtjänstlagens intentioner. Bilden på nästa sida illustrerar denna omsorgsprocess

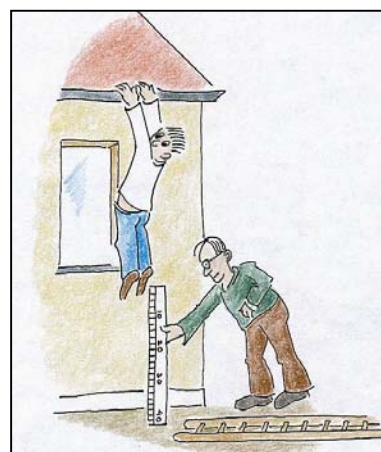
1 Ett behov uppstår av olika anledningar. Normalt tillfredsställer den enskilda människan sina behov själv. Men ibland uppstår situationer där den enskilda tappat förmågan att göra detta. Då behövs omgivningens hjälp.

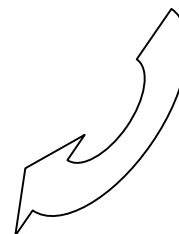
4 Uppföljningen visar på insatsernas kvalitet. Har de önskade förändringarna uppnåtts? Nya behov uppstår och dessa förändrade behov kräver andra insatser.

3 De planerade insatserna genomförs.

2 När bedömningen av behov är klar börjar planeringen av insatser. Det är viktigt med en omsorgsfull planering. Vad krävs för att insatserna ska kunna tillfredsställa den enskildes behov?

Studieenhet 1

Innehåll

Den sociala omsorgens historia
Barn och ungas uppväxtvillkor
Sociala och kulturella hinder

Målet med denna del av studieenhet 1 är att

- ha kunskap om några väsentliga drag i social omsorgshistoria

Inledning

Den första övningsuppgiften handlar om vår historia och hur vår sociala välfärd har vuxit fram. För att kunna förstå varför vårt samhälle ser ut som det gör dag måste vi ha en uppfattning om hur vår historia har sett ut. Ibland kan det vara svårt att förstå framtiden om man inte har kunskaper om sin historia.

Varje tid har naturligtvis tagit hand om sina behövande efter bästa förmåga även om vi i dag kan tycka att vissa metoder varit märkliga.

Samhällsekonomin har alltid spelat en stor roll när det gäller vilka grupper som har ansetts vara i behov av samhällets omsorg och med vilken kvalitet den har utförts. God ekonomi har medfört generösare socialpolitik. Ålderdom, funktionshinder och barndom har nästan alltid ansetts som godtagbara anledningar till att få fattigvård medan missbruk och arbetslöshet mer ansetts som bevis för människans dåliga moral. Den största delen av omsorgen har alltid anhängarna stått för och gör så är det än i dag. Den lag som i dag reglerar den mesta av omsorgen till de funktionshindrade är socialtjänstlagen (SOL). Eftersom den ansågs vara otillräcklig för de människor som har stora och bestående funktionshinder tillkom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lagen är en rättighetslag vilket innebär att den funktionshindrade har rätt till vissa insatser och att dessa insatser ska vara av god kvalitet.

Nyckelord

Samhällsekonomi
Människosyn
Fattighjälp
Specialisering
Samhällskydd
Tacksamhet

förebyggande
rösträtt
fattighus
barmhärtighet
ålderdomshem
rättighet

Tips om fördjupningslitteratur

Tusen år i det svenska barnets historia, Barbro Holmdahl,
Studentlitteratur 2000

Övningsuppgift

Para ihop påståendena på nästa sida med rätt bild. Svaret hittar du längst bak i studiehandledningen.

- 1850

1851 - 1900

1901 - 1950

1951 - 2000

- Den allmänna socialpolitiken införs, .exempelvis barnbidrag, socialförsäkringar så som arbetslöshetsförsäkring.
- Befolkningen bestod av bönder men även en stor del av befolkningen var torpare, backstugusittare och lantarbetare. Fattigdomen var stor.
- Bortauktionering där barn auktionerades ut till den person som krävde minst ersättning från socknen upphörde under dessa år.
- De första socialvårdslagarna kommer, bland annat alkoholistlag, särskilda nykterhetsnämnder inrättades.
- De som fick fattighjälp eller var intagna på fattigvårdens institutioner fick rösträtt.
- Den sexåriga skolplikten infördes.
- En kvinna födde i medeltal 2,2 barn.
- En kvinna födde i medeltal 4,5 barn.
- En kvinna födde i medeltal fem barn.
- En sammanhållen social lag kommer: Socialtjänstlagen (SOL).
- Fattigvården övertogs av socknen från kyrkan.
- I och med ädelreformen övertog kommunerna ansvaret för hemsjukvård, sjukhem och dagsjukvård från landstinget.
- I SOL poängteras demokrati, solidaritet, självbestämmande och ansvar. Det är behoven som styr insatserna och inte beroende av vilka grupper som anses vara berättigade till hjälp som det var i tidigare lagar.
- Jordbruksamhället var det dominerande.
- Kommun ersätter socknen och ordet fattigvård ersattes med socialhjälp.
- Kommunerna får skyldighet att ha fattigstugor och med allmoseutdelning sörja för sina fattiga.
- Kungl.brev anbefaller att barn under 7 år inte får dömas till spinnhus (fängelse).
- Kvinnlig rösträtt.
- Lagstiftning att mödrar inte fick arbeta de första fyra veckorna efter förlossningen, men inget understöd utgick.
- Lika rösträtt för män infördes.

- Man börjar vända sig från de auktoritära socialvårdslagarna.
- Myndiga män med viss inkomst eller egendom fick rösträtt.
- När Sverige industrialiserades flyttade många människor till staden.
- På privat initiativ startades hemhjälp, hemsamariten var född.
- Rotegång = ett område i socknen som den fattige anvisades där han/hon hade rätt att gå och tigga.
- Samhället övertog ansvaret för hemtjänsten.
- Socialhjälpslag kom under dessa 50 år. Fattigvårdstyrelsen döps om till socialnämnd. Fattigunderstödet byter namn till socialhjälp.
- SOL (socialtjänstlagen) förändras barnens och de anhörigas ställning stärks, ekonomiskt bistånd preciserats och bistånd kan kombineras med vissa villkor.
- Staten byggde stora institutioner, stordrift var bra, byggnaderna placerades ofta en bit utanför staden.
- Sverige hade cirka 5 miljoner invånare.
- Sveriges befolkning tredubblades.
- Ålderdomshem började byggas även om de var stora och opersonliga.
- Över 70 % av landets befolkning bor på landsbygden.

Målet med denna del av studieenhet 1 är enligt kursplanen att

- kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande.

Inledning

Enligt Lennart Koskinen är livskvalitet

- något att leva av
- något att leva med
- något att leva för

Nyckelord

Kulturanpassade omsorger
Daglig verksamhet
Förebyggande arbete
Motivation
Nätverksarbete
Rehabilitering
Individinriktade insatser

samarbete
frivilliga insatser
tvångsvård
försörjningsstöd
livssituation
miljöpåverkan

Tips om fördjupningslitteratur

- *Det sociala landskapet*
Göran Ahrne, Christine Roman och Mats Franzén
Bokförlaget Korpen 1996

Fundera på

Vad är god livskvalitet för dig? Vilka behov behöver tillgodoses för att du ska kunna leva det goda livet?

Ta reda på

Vilka är de mål och riktlinjer som gäller vid insatser enligt socialtjänstlagen? Ta med dig detta även när du arbetar med övriga studiearbeten.

Introduktion till studiearbete 1

I studiearbete 1 ska du arbeta med frågeställningar omkring människor med sociala hinder.

Exempel på sådana hinder kan vara: sociala problem på grund av missbruk av beroendeframkallande medel, försörjningsproblem, ekonomiska problem, barn och ungdomar som är utsatta för barnmisshandel eller sexuella övergrepp. Det kan även gälla barn och ungdomar som själva missbrukar eller utför grov brottslighet.

Kulturella problem kan uppkomma när människor måste byta kultur. För att fungera i det nya samhället kan särskilt stöd behövas. Orsaker till svårigheterna kan vara: arbetsmarknaden och förändringar där, stora kulturella skillnader, erfarenheter av krig och saknaden efter släktingar.

Studiearbete 1

Välj ut ett socialt eller kulturellt hinder som du är intresserad av och beskriv

- hur hindret uppkommit, orsaker till hindret
- hur omgivningens inställning påverkar individens och de närståendes situation
- samhällets insatser utifrån begreppen integritet och självbestämmande.

Studiearbetet kan omfatta omkring två sidor datorskriven text.

Studieenhet 2

Innehåll

Funktionshinder
Förhållningssätt
Etiska frågeställningar

Målet med studieenhet 2 är att

- förstå hur olika förhållningssätt påverkar möten mellan den som ger och den som får social omsorg samt kunna reflektera över etiska frågeställningar

Inledning

Att arbeta inom social omsorg innebär att personalen ska arbeta med respekt för människans integritet och självbestämmande.

Detta innebär bland annat att personalen stödjer den enskilda personen att utveckla sina egna resurser genom att

- alltid se till vad personen kan göra själv och inte utgå från vad han inte kan
- vara ett stöd där personens egna resurser inte räcker till
- ge hjälp till självhjälp, att lära ut i stället för att ta över
- arbeta målinriktat tillsammans med den det gäller
- uppmuntra och vara positiv till att personen tar egna initiativ
- visa respekt och ta hänsyn till personen
- personen själv får ta ställning och fatta egna beslut.

På sidan 70 i boken Social omsorg B, Utbildningslitteratur finns följande citat av Ulla Brunden:

”Vi har inte alls särskilda behov. Tvärtom. Och det är väl det som är problemet. Vi är just människor med högst vanliga behov, behov av att känna att vi behövs, att betyda något för andra och att ha en funktion, att känna att man har ett människovärde. För det behövs särskilda åtgärder, service och stöd. Krångligare är det inte.

Nyckelord

Jämlika levnadsvillkor	självbestämmande
Inflytande	delaktighet
Fördomar	generella insatser
Individuell omsorg	jämlikhet i levnadsvillkor
Anhöriga	LSS
Personlig assistans	kvalitet

Tips om fördjupningslitteratur

- *Barn och rörelsehinder, om rätten till en barndom*
Inger Blom & Malena Sjöberg, Bilda förlag 1999
- *Fritid för funktionshindrade*
Conny Magnusson och Hild Lorentzi, Bonniers utbildning 1999

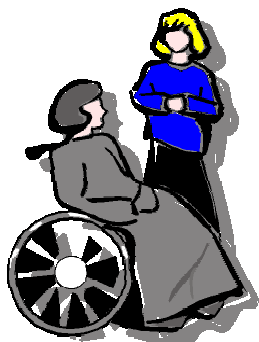
Fundera på

Har du själv stött på människor med något funktionshinder där du på grund av osäkerhet inför situationen dragit dig undan. Varför reagerade du som du gjorde? Hur tror du att den funktionshindrade personen kände sig?

Övningsuppgift

Koppla ihop dessa begrepp från LSS med rätt påstående. Lösningen hittar du längst bak i studiehandledningen

Avlösarservice i hemmet	Gäller för personkrets 1 och 2
Behov av personlig service i det dagliga livet	Personen har rätt till vissa insatser, om det finns behov av dessa och om personen uppfyller kraven för att få dessa insatser
Personkrets	Överklaga till länsrätten
LSS är en kompletterande lag	Stödfamilj, läger
Daglig verksamhet	Berättigar till personlig assistans
Kvalitet i omsorgen	Ersätter inte andra lagar Förstärkning för grupper med omfattande behov
LSS är en rättighetslag	De grupper som omfattas av LSS
Korttidsvistelse	Insatser efter behov, intressen och olika krav.
Om man är missnöjd med beslut om insats	Avlastning för anhöriga

Fallbeskrivning till studiearbete 2

Karin är på väg till jobbet. Det är lördagsmorgon och aprilsolen lyser. Karin är lycklig och på gott humör. I går kväll hade Johan förklarat att han var förtjust i Karin. Det hade hon väntat på i flera veckor. De skulle träffas igen klockan tre när Karin slutar sitt arbete.

Karin arbetar som personlig assistent hos Knut som är totalförlamad och behöver mycket hjälp i det dagliga livet. Karin kommer in i Knuts lägenhet. "Usch, vad här är mörkt", säger hon. Hon går fram till rullgardinen i sovrummet och drar upp den med en smäll. "God morgon, sömntuta", utropar hon glatt. "Upp och hoppa". Knut mumlar något från sängen. Natten har varit ganska besvärlig. Han har varit vaken flera gånger på grund av han legat illa och fått värk i ryggen. "Jag sov ju" tänker han irriterat. "Vad ljust det är, dra ner igen", säger han. Karin låtsas inte höra utan går ut i köket och börjar slamra med frukosten. Efter ett tag går hon in till Knut "Har du lugnat ner dig nu så att jag kan hjälpa dig på toaletten?" frågar hon.

Efter morgongöromålen äter de frukost. Karin tar tre stora smörgåsar. "Jag hann inte äta frukost" förklarar hon. "Ta lite salt på gurkan" säger Karin "det är gott". Innan Knut hinner protestera håller Karin salt på smörgåsen. "Vad ska vi göra i dag" frågar Karin. "Kan vi inte gå ner på stan. Jag ska träffa Johan efter jobbet och behöver en ny tröja". "Men", säger Knut, "jag har tänkt gå ut i parken och njuta av vårsolen". "Äsch" säger Karin "Du behöver verkligen också lite nya vårkläder. Ska du inte äta upp mackan? Jag beställer färdtjänst så åker vi ner till stan".

Knut tycker att det är bäst att följa med utan att protestera. Karin kan vara ganska envis ibland. Väl nere på stan vill Knut gå till en affär som säljer herrkläder. Karin och Knut går dit men de stannar bara en liten kort stund. Karin tittar på klockan. Nej, nu måste de gå till hennes affär så att hon kan köpa en ny jumper. Förresten är det så tråkiga kläder i herraffären. De skulle nog hitta något fräckare i någon annan affär.

Väl hemma är det dags att äta lunch. "Jag lagar maten själv" säger Karin. "Det går ju lite fortare då. Gå du in och titta på TV en stund". "Men jag vill inte titta på TV" säger Knut, "jag tänker ringa till brorsan istället". "Ska du verkligen det?" säger Karin. "Jag tycker nog att han dricker för mycket sprit för att han ska vara ett lämpligt sällskap till dig. Han brukar bli så fjantig emot mig då han druckit sprit. Ta inte hit honom innan jag gått för dagen i alla fall. Förresten så glömde jag berätta att Anton, din

andra assistent som ska komma nu klockan tre, är sjuk. Asta kommer i stället, men det gör väll inget?” ”Men, vi skulle ju titta på tipsextra ihop. Asta vet ju inte ens hur en fotboll ser ut”, säger Knut.

”Nu är maten färdig”, säger Karin. ”Om du äter den fort så hinner jag smita en stund före klockan tre. Du kan ju vara ensam en liten stund, eller hur? Jag vill göra mig lite fin innan jag ska träffa Johan”. Efter maten flyger Karin ut genom dörren glatt förväntansfull inför lördagseftermiddagens begivenheter. Knut känner sig nerstämd. Ingenting har blivit som han tänkt sig i dag. Hur kunde det bli så här?

Ta reda på

Vilka är de mål och riktlinjer som gäller vid insatser enligt LSS. Ta med dig detta även när du arbetar med övriga studiearbeten.

Studiearbete 2

- Vad är det som styr individens val av förhållningssätt? Förklara varför.
- På vilka sätt visar assistenten i fallbeskrivningen sitt förhållningssätt?
- Den personliga assistenten ska arbeta på så sätt att Knuts självbestämmande stimuleras. Beskriv hur assistenten genom sitt förhållningssätt kan arbeta för att Knuts självbestämmande ska stimuleras.

Studiearbetet kan omfatta omkring tre sidor datorskriven text.

Studieenhet 3

Innehåll

Begåvningshandikapp
Självbestämmande
Integritet

Målet med studieenhet 3 är att

- kunna reflektera över innebörden i begreppen självbestämmande och integritet
- kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv

Inledning

Människor med utvecklingsstörningar är olika varandra, precis som alla andra människor. Det enda gemensamma är att de har någon form av begränsning i sin begåvningsfunktion. Man kan heller inte betrakta utvecklingsstörda som en enhetlig grupp. Alla är människor med olika förutsättningar. Det är därför mycket viktigt att möta varje individ efter dennes behov.

Omtanke

Hur visar man omtanke
Utan att inkräkta

Känner oro
Utan att övervaka

Manar till försiktighet
Utan att tjata

Ger trygghet
Utan att minska friheten

(Thord Wallén)

Nyckelord

Intellektuell funktionsnedsättning	stimulans
Träning	depriverad
Konkret tänkande	abstrakt tänkande
Sinnesträning	motorisk träning
Kommunikationsträning	svår störning
Måttlig störning	lindrig störning
Mål och riktlinje	behov
Livskvalitet	

Tips om fördjupningslitteratur

Omsorg om person med utvecklingsstörning, Lars-Erik Gotthard.
Bonniers 1996.

Fundera på

Vad innebär begreppet begåvningshandikapp?

Fallbeskrivning till studiearbete 3

Du har en syster som är 24 och har en måttligt begåvningsmässigt funktionshinder. Hon bor hemma hos er mamma. Er pappa avled för cirka ett år sedan.

Din syster och din mamma är mycket beroende av varandra. När du var liten kände du ibland att din mamma inte hade tid för dig. När du var tonåring ville du inte ha så mycket med din syster att göra. Du tyckte att din syster fick all uppmärksamhet. Din mamma var alltid med när din syster skulle göra någonting. Du kom alltid i andra hand.

Familjen är aktiv i föreningen FUB (föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna).

Den senaste tiden har din mamma inte orkat med situationen riktigt. Eftersom din syster är vuxen nu tycker ni att det är bäst för din syster att flytta hemifrån.

Du känner ansvar för att din syster ska få ett fortsatt bra liv där hon har möjlighet att bestämma över sin egen situation. Din mamma orkar inte engagera sig när det blir tal om att din syster ska flytta. Du lovar henne att ta hand om din syster och se till att hon kommer till ett bra boende.

En kort beskrivning av hur en dag i din systers liv kan se ut

Din syster vaknar. Det är tydligen en ledig dag eftersom klockan inte ringt. Hon tittar på kalendern som står på nattduksbordet. Bladet som hänger längs fram visade att det är röd dag, lördag. Klockan på väggen pekar på att det är långt över frukost. Men det får det vara på lördagar. Det vet din syster. Då får hon själv bestämma när hon ska gå upp. Hon kliver upp, och går till toaletten. På vägen dit stannar hon och tittar på sin veckokalender på väggen. Blå dag – det sitter fyra Pictogrambilder där, en med tvättmaskin. Din syster ska tvätta tillsammans med mamma i dag.

När frukosten är över tar din syster och din mamma med sig tvättkorgen till tvättstugan. Där finns det tre olika tvättkorgar med olika färger. Rött för 90 grader, gult för 60 och grönt för 40. De börjar med att sortera smutstvätten i korgarna. Din syster tittar på lapparna i kläderna där mamma märkt upp de olika färgerna. Att underkläder ska ligga i den gula korgen vet hon redan. Sedan lägger hon in alla kläderna i den gröna korgen i maskinen, fyller på en skopa tvättmedel och ställer in vredet på grönt. Din syster har gjort detta så många gånger nu att hon vet precis hur man gör.

Sedan går de upp till sin lägenhet för att sätta på kaffet, din syster håller vatten i kaffebyggaren, sätter i ett filter och fyller på fyra skopor kaffe. Det blir alltid fyra koppar för då vet hon hur mycket vatten och kaffe det ska vara.

Sedan lägger sig din syster på soffan för att vila och titta på TV. Hon tittar mycket på TV. Arbetsterapeuten hade hjälpt henne att få en fjärrkontroll till teven som hon klarar av. Det är bara tre knappar, en för att växla mellan kanalerna och två för volymen. Hon tittar på någon serie och började fundera på vad hon ska göra i kväll. Kanske ska hon åka och hälsa på dig. Men du blir ibland irriterad när hon kommer. Du har alltid så mycket att göra på helgerna och dina barn retas lite ibland.

Nu har du och din syster varit och titta på några olika gruppboenden och fastnat för ett av dessa som ni tycker fungerar på ett mycket bra sätt. Ni ska nu beskriva för er mamma hur man arbetar på detta boende och hur boendemiljön är utformad.

Studiearbete 3

- Beskriv de svårigheter i det dagliga livet som din syster möter på grund av sitt funktionshinder

Beskriv det gruppboendet som du tillsammans med din syster valt utefter följande kriterier:

- Hur arbetar man med sinnesträning, motorisk träning och kommunikationsträning i det dagliga livet?
- Hur beaktas de boendes egna önskningar och uppfattning om ett gott liv?
- Hur är de anhörigas situation?
- Hur är miljön utformad för att passa de boende?

Studiearbetet kan omfatta omkring tre sidor datorskriven text.

Studieenhet 4

Innehåll

Psykiska störningar
Stödinsatser
Livsvillkor
Organisation

Målet med studieenhet 4 är att

- ha kunskap om hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat
- kunna förstå hur lagstiftning och mål samt riktlinjer påverkar arbetssätt inom social omsorg för barn och ungdomar samt vuxna.

Inledning

Psykiska störningar påverkar personens psykiska funktionsförmåga och försvårar de sociala relationerna. Man kan skilja på tillfällig psykisk sjukdom och kvarstående hinder efter genomgången sjukdom. Socialtjänsten har ansvar för människor med svåra och långvariga störningar. Socialtjänsten har alltså ett ansvar för de människor som inte är så sjuka att de behöver vård på en psykiatrisk klinik. Ett viktigt arbete för socialtjänsten är att stödja en förbättrad livskvalitet genom nätverksarbete. Det sociala nätverket kan bestå av släkt, familj, vänner och arbetskamrater. Många människor med psykiska funktionshinder lever ett isolerat liv och behöver stöd att bygga upp det sociala nätverket igen.

Nyckelord

Mål	resurser
Personal	ledarskap
Psykiatrireformen	livsvillkor
Rehabilitering	stödbehov
Stödinsatser	bemötande
Anhöriga	kommunikation

Tips om fördjupningslitteratur

Psykiska handikapp, red. Karl Grunewald, Liber 2000

Ta reda på

Vad innebär begreppet psykiska störningar?

Studiearbete 4

Du arbetar vid en lokal tidning och har fått i uppgift att intervjua personal vid ett särskilt boende för människor med psykiska störningar. Detta för att skriva en tidningsartikel om hur arbetet är organiserat.

Utgå från följande när du ställer dina frågor.

1. Hur arbetar man med individuella mål?
2. Vilka verksamhetsmål finns?
3. Vilka resurser finns i form av ekonomi, lokaler och personaltäthet?
4. Hur stödjer man det sociala nätverket exempelvis personal, anhöriga och kamrater?

Studiearbetet kan innehålla cirka tre datorskrivna sidor.

Studieenhet 5

Innehåll

Mål och riktlinjer
Lagstiftning
Biståndshandläggning

Målet med studieenhet 5 är att

- kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande
- kunna förstå hur lagstiftning och mål samt riktlinjer påverkar arbetssätt inom social omsorg för barn och ungdomar samt vuxna.

Inledning

BEHOV = TILL GAGN, TILL FÖRDEL

Enligt socialtjänstlagen har varje människa rätt till att leva ett normalt liv i gemenskap med andra och även ha möjlighet att själv bestämma över sitt liv. Det kan vara svårt att bedöma andras behov eftersom behovet är individuellt, hur kan då socialtjänstlagens mål tillgodoses vid en biståndsbedömning? Brukarna har naturligtvis olika behov och erfarenheter, men även biståndsbedömaren har sina egna erfarenheter med sig i bagaget och det går inte att bortse ifrån att bedömningarna i liknande fall kan bli olika. Viktigt är därför att använda bedömnings hjälpmedel men även att biståndsbedömningen omprövas och att personalen är uppmärksam på brukarens behov.

Nyckelord

Behov	självbestämmande
Information	levnadsnivå
Ärende	brukare
Biståndsbedömning	insatser
Flexibilitet	planering
Uppföljning	kvalitet
Åldrande	

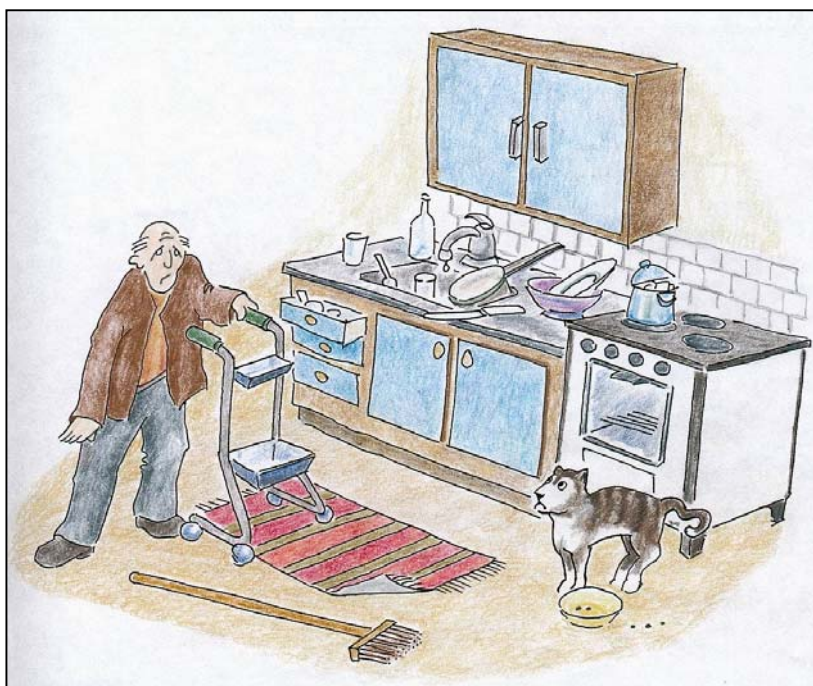
Ta reda på

Vilka förändringar sker normalt med oss människor när vi åldras?

Fallbeskrivning till studiearbete 5

Sten är 79 år han bor ensam med sin katt i en stuga i utkanten av samhället. Stugan är modern även om badrummet är litet. Uppvärmningen sker genom vedeldning. Hustrun avled för tio år sedan. Paret hade inga barn. Sten har klarat sig bra utan hjälp och har funnit sig ganska väl tillrätta även om han saknar sin hustru och känner sig ganska ensam ibland. Han och några andra gubbar brukar träffas ibland och spela på tipset annars har han inte så mycket umgänge med andra. När hustrun levde var de ganska aktiva i den lokala PRO-föreningen, men efter hustruns död tappade Sten lusten.

För två veckor sedan drabbades Sten av en stroke. Han har varit mycket dålig men mår nu bättre. Sten är medicinskt färdigbehandlad och har kommit hem från sjukhuset. När du träffar Sten visar det sig att han drabbats av en halvsides förlamning och en viss afasi. Han kan gå med hjälp av en rollator. Högerbenet vill inte följa med riktigt. Högerhanden känns avdomnad och det är svårt att gripa med den. Sten kan inte lyfta höger arm utan att hjälpa till med vänsterhanden. Afasin yttrar sig så att Sten har svårt att hitta rätt ord, ibland kommer helt fel ord fram.

Sten kan tänka sig att ta emot hjälp i alla fall så här i början efter hemkomsten.

Studiearbete 5

Här ska du arbeta med omsorgsprocessen som finns beskriven på sidan 11. Omsorgsprocessen består av fyra delar: biståndsbedömning, planering, genomförande och uppföljning. Du ska tillsammans med Sten planera och genomföra insatser med hjälp av omsorgsprocessen. Glöm inte att du måste ta hänsyn till vilka **lagar** och **mål** som gäller vid omsorgsarbete.

Studiearbetet kan innehålla cirka tre sidor datorskriven text.

Studieenhet 6

Innehåll

Demenshandikapp
Social samvaro
Näringsriktig kost
Organisation

Målet med studieenhet 6 är att

- ha kunskap om hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat
- förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda.

Inledning

Som när solen går i moln
Förmörkades din själ
Och likt vatten i kupade händer
Sipprar mellan fingrarna
Så länsades ditt inre

Som när solen går i moln av Joyce Hanserker

Nyckelord

Mål	etik
Planering	dålig aptit
Kontaktperson	validationsmetoden
Gemenskap	verklighetsorientering
Särskilda boendeformer	anhörigstöd

Tips om fördjupningslitteratur

Fånga stunden av Britt Almqvist m.fl. Liber utbildning, 1994

Fallbeskrivning till studiearbete 6

Elsa har just varit och hälsat på sin make Karl. De har varit gifta i 49 år. Nästa år firar de 50-årsjubileum. Det känns tomt i lägenheten, tomt och tyst. Karl har just flyttat till ett gruppboende för dementa.

Elsa funderar på hur allt började, hur sjukdomen kom smygande in i deras förhållande. På söndagarna brukade de lyssna till melodikrysset. Oskar som var duktig på gamla melodier kom oftast på lösningen före Elsa. Men nu blev han irriterad när han sökte efter orden. Han blev arg och stängde av radion.

Elsa är fysiskt pigg, men kände att det var svårt att orka med att sköta sin make hemma. Paret har två barn. Karl känner inte alltid igen barnen. Vid deras besök kunde han sträcka fram handen och presentera sig.

Problemet var bland annat att Elsa inte tordes gå ut och lämna Karl ensam hemma eftersom hon inte visste vad han skulle hitta på när hon är ute. En gång hade han satt på spisen och gått och lagt sig. En annan gång gick maken ut och hittade inte hem.

Karl har också problem med inkontinens. Han tog av sig blöjorna och gömde dem för Elsa, vilket fick till följd att han ofta var blöt. Detta var ett sort irritationsmoment för Elsa.

Karl började glömma mer och mer. Han kände inte igen grannarna, utan frågade vad de gjorde i vårt hus. När Elsa förklarade vilka de var, verkade det inte som om han hörde på. Han sa med förtvivlan i rösten: "Vad är det för fel med mig?"

Något annat som var besvärligt var att Karl förlorat lite av sin tidsuppfattning. Han sover dåligt om nätterna. Elsa sov därför också oroligt.

Men det som är allra svårast att acceptera är att hon inte känner igen sin "gubbe" längre. Han har alltid varit en handlingens man med många järn i elden.

Det hände att Oskar frågade samma sak med bara några minuters mellanrum. Ibland hände det att Elsa skrek: "Nu orkar jag inte mer." Karl tittade då oförstående på henne som om han inte alls förstod varför hon blev arg. Själv kände Elsa dåligt samvete över att hon kunde bli så arg på en sjuk människa.

Till att börja med får makarna hjälp från hemtjänsten. Men Elsa blir tröttare och tröttare. Hon orkar inte längre ha kvar Karl hemma. Det är ett svårt beslut som tar lång tid att fatta men till slut bestämmer sig Elsa för att Karl ska flytta till ett gruppboende för dementa. Det känns svårt att behöva fatta detta avgörande beslut själv. Hon är ju van att prata igen om allt med Karl.

Ta reda på

Demensomsorgens mål.

Studiearbete 6

- Vilka svårigheter i det dagliga livet kan uppkomma på grund av demenssjukdomen?

Du arbetar på det gruppboendet som Karl just har flyttat till. Du är utsedd till Karls kontaktperson.

Gör en individuell omsorgsplanering för Karl där nyckelorden är:

aktivering

matsituationer

verklighetsorientering

anhörigstöd

bemötande

etik

Studiearbetet kan omfatta cirka 3 datorskrivna sidor.

Studieenhet 7

Innehåll

Arbetsplatsförlagd utbildning.

Målet med studieenhet 7 är att

- kunna medverka i grundläggande arbetsuppgifter inom social omsorg
- ha kunskap om hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat
- förstå hur olika förhållningssätt påverkar möten mellan den som ger och den som får social omsorg samt kunna reflektera över etiska frågeställningar
- kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande
- kunna förstå hur lagstiftning och mål samt riktlinjer påverkar arbetssätt inom social omsorg för barn och ungdomar samt vuxna
- förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda.

Inledning

Nu har det blivit dags för din arbetsplatsförlagda utbildning. Utbildningen bör omfatta tre veckors heltidsarbete. Läser du kursen Omvårdnad i anslutning till kursen Social omsorg har du möjlighet att slå samman dessa APU-perioder till en fyraveckorsperiod. När du fått klart vilken APU-plats du ska vara på kontaktar du din distanslärare. Har du svårt att själv hitta en lämplig APU-plats ska du också kontakta din distanslärare.

Den arbetsplatsförlagda utbildningen ger dig möjlighet att se i vilket sammanhang du ska använda dina inhämtade kunskaper. Du får möjlighet att tillämpa teoretisk kunskap och öka din färdighet i praktiska moment.

För att du ska få en så bra praktiktid som möjligt förväntas att du själv har tänkt ut vad du önskar lära dig.

Nyckelord

Integritet	självbestämmande
Organisation	professionalism
Målinriktat arbete	socialtjänstlagen
Självbestämmande	livskvalitet
Behov	bistånd
Samarbete	dokumentation

Tips om fördjupningslitteratur

Det tredje Öga, om yrkeskunnande i vård och omsorg,
Lotte Asterdahl, Bäckströms förlag 1999

Förberedelser inför din APU-placering

Din uppgift i anslutning till APU perioden blir att dokumentera vad du själv vill lära dig i förhållande till de kursmål som gäller. Det innebär att du skriver ner dina egna mål innan du börjar praktiken och sedan diskuterar dessa mål med din handledare under de första dagarna på din APU period.

Att ta med till din APU-plats

Till din praktikplats tar du med dig introduktionsbrevet till din handledare, se bilaga 1. Du ska också ta med halvtids- och heltidsbedömningarna, se bilaga 2 och 3. Dessa bedömningsformulär ska du och din handledare tillsammans fylla i och skicka till din distanslärare.

Svar till övningsuppgifter

-1850

- Vid mitten av 1700-talet föddes i medeltal fem barn i en kvinnas liv.
- 1741 anbefalldes genom Kungl.brev att barn under 7 år inte fick dömas till spinnhus (fängelse).
- Från 1700 talet fram till mitten av 1800-talet tredubblades Sveriges befolkning.
- 1642 får kommunerna skyldighet att ha fattigstugor och med allmoseutdelning sörja för sina fattiga.
- Över 70% av landets befolkning bor på landsbygden i mitten av 1700-talet.
- Befolkningen bestod av bönder men även en stor del av befolkningen var torpare, backstugusittare och lantarbetare. Fattigdomen var stor bland dessa grupper.
- Början av 1800-talet kom en lagstiftning att mödrar inte får arbeta de första fyra veckorna efter förlossningen. Men inget understöd utgick.

1851-1900

- Vid mitten av 1800-talet föddes i medeltal 4,5 barn i en kvinnas liv.
- Sverige var ett jordbruksamhälle fram till 1900.
- Myndiga män med viss inkomst eller egendom har rösträtt from 1866.
- 1862 övertogs fattigvården från kyrkan till socken.
- Rotegång = ett område i socknen som den fattige anvisades där han/hon hade rätt att gå och tigga.
- 1882 infördes den sexåriga skolplikten.
- Vid sekelskiftet hade Sverige cirka 5 miljoner invånare.

1901-1950

- Kvinnlig rösträtt 1921.
- När Sverige industrialiserades flyttade många människor till staden.
- Lika rösträtt för män infördes 1909.
- De som fick fattighjälp eller var intagna på fattigvårdens institutioner fick rösträtt först 1945.
- De första socialvårdslagarna kommer alkoholistlag 1913 särskilda nykterhetsnämnder inrättades.

- Bortauktionering där barn auktionerades ut till den person som krävde minst ersättning från socknen, detta upphörde 1918.
- Fattigvårdslagen 1918 gällde minderåriga, vansinniga och personer som inte kunde arbeta på grund av ålderdom, invaliditet, sjukdom, detta kunde ges i det enskilda hemmet, utackordering eller på anstalt. Tvångsintagningar var tillåtet.
- Ålderdomshem började byggas även om de var stora och opersonliga.
- Staten byggde stora institutioner, stordrift var bra. Byggnaderna placerades ofta en bit utanför staden.
- 1952 ersätts socken med kommun.

1951-2000

- Allmänna socialpolitiken införs. Exempelvis barnbidrag, socialförsäkringar vid till exempel arbetslöshet.
- På privat initiativ startades hemhjälp omkring 1950, hemsamariten var född.
- I mitten av 50-talet övertog samhället ansvaret för hemtjänsten.
- I och med ädelreformer 1992 övertog kommunerna ansvaret för hemsjukvård, sjukhem och dagsjukvård från landstinget.
- Socialhjäpplagen kom 1956. fattigvårdstyrelsen döps om till socialnämnd. Fattigunderstödet byter namn till socialhjälp.
- Under 1960- och 70-talen vände man sig från de auktoritära socialvårdslagarna.
- 1980 kom en sammanhållen sociallag: Socialtjänstlagen (SOL).
- I SOL poängteras demokrati, solidaritet, självbestämmande och ansvar. Det är behoven som styr insatserna och inte beroende av vilka grupper som anses vara berättigade till hjälp som det var i tidigare lagar.
- Under 1990-talet har SOL förändrats barnens och de anhörigas ställning har stärkts, ekonomiskt bistånd har preciserats och bistånd kan kombineras med vissa villkor.
- Ordet fattigvård ersattes med socialhjälp 1956.

Vilka mål och riktlinjer gäller för LSS?

LSS är en kompletterande lag	Ersätter inte andra lagar, förstärkning för grupper med omfattande behov
LSS är en rättighetslag	Personen har rätt till vissa insatser, om det finns behov av dessa och om personen uppfyller kraven för att få dessa insatser
Om man är missnöjd med beslut om insats	Överklaga till länsrätten
Personkrets	De grupper som omfattas av LSS
Behov av personlig service i det dagliga livet	Berättigar till personlig assistans
Avlösarservice i hemmet	Avlastning för anhöriga
Korttidsvistelse	Stödfamilj, läger
Daglig verksamhet	Gäller för personkrets 1 och 2
Kvalitet i omsorgen	Insatser efter behov, intressen och olika krav

Litteraturförteckning

Bergstrand, B-O	<i>Den nya socialtjänstlagen</i>
Bokförlaget Kommunlitteratur, 1999
Carlsson, Dorrit	<i>Social omsorg – teoretisk grund för praktiskt arbete</i>
Natur och kultur, 1996
Kangas Fyhr, Anita	<i>Social omsorg A</i>
Bonniers, 1995
Kangas Fyhr, Anita	<i>Social omsorg B</i>
Bonniers, 1996
Göthson, E
Karlström, E	Social omsorg A och B
Liber Utbildning, 1995
	Social handbok 1999
Grafiska förlag AB Bokmarknaden,
1999
Wiberg, E	<i>Social servicekunskap 1</i> , kapitel I
Utbildningslitteratur, 1984

Några internetadresser

<http://www.medicalink.se>

Svensk hemsida med information om allt som rör hälso- och sjukvården

<http://www.sos.se>

Socialstyrelsens hemsida. Information om lagstiftning och aktuella författningar

<http://www.spri.se/spriline.htm>

SPRIs Bibliotek och utredningsbank, Sveriges ansvarighetsbibliotek för hälso- och sjukvård. Aktuella artiklar och författningar kan sökas här.

<http://www.passagen.se>

Telias hemsida. Välj sök info. Du kan sedan välja den vanligaste sökmotorn Alta Vista. På den kan du sedan skriva in vad du söker t.ex. hälsa, omsorg, miljö etc. Det är ett bra sätt att snabbt få tag i information som man inte har adress till.

Till handledare

Information om den studerandes arbetsplatsförlagda utbildning i kursen Social omsorg

Med detta brev vill vi informera lite samt be om hjälp att ge våra studerande en bra utbildning.

Den studerande har en eller flera handledare som hjälper och stödjer den studerande under APU och ansvarar för bedömningen. Du/Ni som handledare har viktiga kunskaper som är mycket värdefulla för våra studerande.

Studietiden på arbetsplatsen är ca 35 timmar i veckan i tre veckor. Den studerande ska följa handledarens schema så mycket som möjligt. Skolarbete kan ske under praktiken vid ett eller eventuellt två tillfällen.

Den studerande informerar själv om sina personliga mål som hon/han ska försöka nå under APU. Målen är utformade efter kursplanens mål och ska om möjligt motsvara dess intentioner.

Studerande och handledare justerar målen efter arbetsplatsens resurser. Studiebesök utanför huvudarbetsplatsen kan bli aktuella för att uppnå målen.

Bedömningen av studerandes insatser och förmåga görs tillsammans med handledare utifrån den studerandes och kursplanens mål. Det är alltid bra om flera personer som arbetat tillsammans med den studerande kan vara med.

Vi hoppas att du vill medverka till att praktiken ger den studerande egenansvar och tillit. Likaså hoppas vi att det inte kommer att medföra alltför mycket merarbete för dig och dina medarbetare.

Vi står givetvis alltid till ditt förfogande om det behövs. Det är bara att ringa till oss om det är något som du undrar över. Vi ser fram emot ett trevligt samarbete med dig och dina medarbetare.

Med vänlig hälsning

Kurs: Social omsorg

Underlag för omdöme vid APU - Arbetsplatsförlagd utbildning

Stud. namn

Praktikplats

Handledare

Period: År Veckor

Närvaro

Jag har varit närvarande på min praktikplats timmar.

Till dig/er som är handledare

Ditt/ert omdöme är ett av grunderna till ett kursbetyg. Det är viktigt för den studerande att betyget baseras både på teoretiska och arbetsplatsförlagda delar av utbildningen.

Under APU-perioden bör handledare och studerande träffas vid några tillfällen och samtala kring punkterna, förslagsvis halvtid och i slutet av praktiken.

Övergripande mål för APU

Den studerande ska

- kunna medverka i grundläggande arbetsuppgifter inom social omsorg
- ha kunskap om hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat
- förstå hur olika förhållningssätt påverkar möten mellan den som ger och den som får social omsorg samt kunna reflektera över etiska frågeställningar
- kunna uppfatta den enskilda människans önskningskrav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande
- kunna förstå hur lagstiftning och mål samt riktlinjer påverkar arbetssätt inom social omsorg för barn och ungdomar samt vuxna
- förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda.

Halvtidsbedömning

1. Den studerandes deltagande i det grundläggande omsorgsarbetet

Bristande deltagande trots handledning	Deltager med handledning och med godtagbar kvalitet i vardagliga situationer	Deltager relativt självständigt och med god kvalitet i vardagliga situationer	Deltager självständigt och med utmärkt kvalitet även i svåra och nya situationer
--	--	---	--

2. Den studerandes förmåga att förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och förmåga att verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning.	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer.	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	------------------------------	--	--

3. Den studerandes förmåga att kunna uppfatta den enskilda människans önskligheter och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	-----------------------------	---	--

4. Den studerandes förmåga att förstå hur lagstiftning, mål och riktlinjer påverkar arbetssättet inom social omsorg samt den studerandes förståelse för hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning	God förmåga med visst stöd	Utmärkt förmåga även i nya och svåra situationer
-------------------------------------	-----------------------------	----------------------------	--

5. Den studerandes förmåga att reflektera över förhållningssätt och etiska frågeställningar i mötet mellan människor.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning i vardagliga situationer	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	--	---	--

Kommentarer till omdömet:

Underskrift

Handledare

Studerande

Heltidsbedömning

1. Den studerandes deltagande i det grundläggande omsorgsarbetet

Bristande deltagande trots handledning	Deltager med handledning och med godtagbar kvalitet i vardagliga situationer	Deltager relativt självständigt och med god kvalitet i vardagliga situationer	Deltager självständigt och med utmärkt kvalitet även i svåra och nya situationer
--	--	---	--

2. Den studerandes förmåga att förstå vikten av social samvaro, vila och näringsriktig kost i människans dagliga liv och förmåga att verka för att dessa aspekter blir uppmärksammade och tillgodosedda.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	-----------------------------	---	--

3. Den studerandes förmåga att kunna uppfatta den enskilda människans önskningar och krav på stöd och hjälp för att ge henne möjlighet att leva ett värdigt liv mot bakgrund av de sociala insatser som står till förfogande.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	-----------------------------	---	--

4. Den studerandes förmåga att förstå hur lagstiftning, mål och riktlinjer påverkar arbetssättet inom social omsorg samt den studerandes förståelse för hur mötet mellan människor påverkas av hur socialt omsorgsarbete är organiserat.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning	God förmåga med visst stöd	Utmärkt förmåga även i nya och svåra situationer
-------------------------------------	-----------------------------	----------------------------	--

5. Den studerandes förmåga att reflektera över förhållningssätt och etiska frågeställningar i mötet mellan människor.

Bristande förmåga trots handledning	God förmåga med handledning i vardagliga situationer	Självständig och med god förmåga i vardagliga situationer	Utmärkt förmåga även i svåra och nya situationer
-------------------------------------	--	---	--

Kommentarer till omdömet:

Underskrift

Handledare

Studerande